

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a členiek senátu JUDr. Jany Zemkovej PhD. a JUDr. Gabriely Gerdovej v právnej veci žalobcu: **JUDr. J. V.**, nar. X., trvale bytom N., V. X., adresa pre doručovanie: A., D. X., proti žalovanému: **Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky** so sídlom v Bratislave, Župné námestie č. 13, v konaní o ochrane pred nezákonným zásahom, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky žalobu **z a m i e t a**.

Žalobcovi náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e

Žalobca sa žalobou doručenou najvyššiemu súdu dňa 08.04.2013 domáhal ochrany pred tvrdeným nezákonným zásahom vo sfére žalovaného a žiadal, aby najvyšší súd rozsudkom 1/ určil, že psychologické posúdenie žalobcu, pre účely obsadenia voľného miesta sudcu na Okresnom súde Dunajská Streda, vykonané príslušníčkou Zboru väzenskej a justičnej stráže kpt. Mgr. S. P. sp. zn. ÚVTOS a ÚVV-5-8/21-3-2013 je nezákonné a 2/ uložil výberovej komisii zriadenej pri Okresnom súde Dunajská Streda pre účely výberového konania na obsadenie miesta sudcu sp. zn. Spr. 1043/2012, aby zrušila záznam vykonaný v zápisnici o výberovom konaní ohľadom psychologického posúdenia uchádzača JUDr. J. V., obnovila pôvodný stav v danej veci a zabezpečil opakované psychologické posúdenie žalobcu prostredníctvom ústavu na výkon trestu odňatia slobody mimo územného obvodu Krajského súdu Trnava, v lehote do dvoch mesiacov odo dňa doručenia tohto rozsudku.

V odôvodnení žaloby uviedol, že v dňoch 04.03.2013 až 07.03.2013 sa zúčastnil výberového konania na funkciu sudcu na Okresnom súde Dunajská Streda vedenom pod

Spr. 1043/2012. Súčasťou výberového konania v zmysle vyhlášky č. 483/2011 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o výberovom konaní na funkciu sudcu (ďalej len „vyhláška“), bolo aj vykonanie psychologického posúdenia psychológom Zboru väzenskej a justičnej stráže. Predmetné psychologické posúdenie bolo vykonané dňa 06.03.2013 v dobe cca od 8.00 hod. do 13.30 hod. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a Ústave na výkon väzby Leopoldov. Mimo iných psychodiagnostických metód, psychológ Mgr. S. P. využila pri psychologickom posudzovaní jeho osoby aj tzv. anamnestický dotazník, resp. osobnostný dotazník vo forme otvorených otázok. Medzi už uvedenými otázkami, mimo iných boli aj otázky typu „charakterizujte svojich rodičov“, „aký je vzťah Vašich rodičov“, „kto Vás vychovával“, „aké sú majetkové pomery Vašej rodiny“, „charakterizujte Vaše doterajšie vzťahy“, „máte finančné problémy“, „uvedte Vaše telesné chyby“ a podobne.

Namietal, že subsidiárne sa mal na postup primerane aplikovať Zákonník práce, a to podľa ustanovenia § 150 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediacich. Ďalej uviedol, že podľa § 10 ods. 3 vyhlášky č. 483/2011 Z.z. psychologické posúdenie sa vykonáva aplikáciou psychodiagnostických metód schválených ministerstvom po dohode so psychológmi. V dostupných materiáloch (Zbierka inštrukcií o oznámení Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky) sa nenachádza príkaz, inštrukcia, alebo iný služobný predpis, ktorý by určoval schválené psychodiagnostické metódy. Žalobca namietal najmä použitie osobnostného (anamnestického dotazníka).

Žalobca súčasne namietal závery z psychologického vyšetrenia zo dňa 06.03.2013. Tieto obsahujú iba vymenovanie údajne použitých psychodiagnostických metód a jediné vecné konštatovanie vo forme neodporúčania na funkciu sudcu, bez akejkoľvek analýzy a vyvodenia záverov z vykonaných testov a iných metód. Tvrdil, že súčasťou odborných záverov psychológa má byť predovšetkým osobnostná charakteristika uchádzača a to jednak charakteristika intelektových schopností, štruktúry osobnosti a iné, na základe ktorých si členovia výberovej komisie vedia urobiť racionálne závery pre ich rozhodnutia vyžadované v zmysle § 12 ods. 1 písm. b/ vyhl. č. 483/2011 Z.z.

Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 13.05.2013 žiadal žalobu zamietnuť. Namietal, že napriek skutočnosti, že požiadavky na osobnostné predpoklady uchádzača zadáva ministerstvo v spolupráci so súdmi a psychológmi ZVJS a psychologické posúdenie sa vykonáva aplikáciou psychodiagnostických metód schválených ministerstvom po dohode so psychológmi (§ 10 ods. 2 a 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 483/2011 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o výberovom konaní na funkciu sudcu (ďalej len „vyhláška č. 483/2011 Z.z.“), je celkom zjavné, že výsledku psychologického posúdenia predchádza výkon psychologickéj („odbornej“) činnosti, ktorý podľa názoru žalovaného nie je možné považovať za činnosť orgánu verejnej moci zasahujúcu do práv žalobcu.

S ohľadom na uvedené má žalovaný za to, že v danej veci možno konštatovať nasledovné:

1. psychológ vykonávajúci psychologické posúdenie nie je orgánom verejnej moci,
2. pri výkone psychologickéj činnosti nemôže dôjsť k nezákonnému zásahu zo strany „orgánu verejnej moci“, ktorým má byť podľa názoru navrhovateľa, psychológ,
3. neexistencia pasívnej vecnej legitímácie odporcu v tomto konaní.

Žalovaný namietal, že žalobný petit, ktorým sa žalobca domáha, aby súd určil, že psychologické posúdenie vykonané pre účely obsadenia voľného miesta sudcu na Okresnom súde Dunajská Streda, vykonané menovanou príslušníčkou pod sp. zn. ÚVTOS a Ú-5-8/21-3-2013 je nezákonné a ďalej, aby súd uložil výberovej komisii zriadenej pri

Okresnom súde Dunajská Streda pre účely výberového konania na obsadenie miesta sudcu po sp. zn. Spr. 1043/2012 zrušiť záznam vykonaný v zápisnici o výberovom konaní ohľadom psychologického posúdenia, obnovila pôvodný stav v danej veci a zabezpečila opakované psychologické posúdenie žalobcu prostredníctvom ústavu na výkon trestu odňatia slobody mimo územného obvodu Krajského súdu Trnava v lehote do dvoch mesiacov odo dňa doručenia rozsudku.

Je možné konštatovať, že nakoľko žalobca sa voči žalovanému domáha len určenia (zvyšok petitu smeruje voči výberovej komisii), takýto návrh je neprípustný. Zároveň je možné uzavrieť, že navrhovanému petitu nie je možné vyhovieť aj z toho dôvodu, že práve v časti „zrušenia záznamu vykonaného v zápisnici o výberovom konaní ohľadom psychologického posúdenia žalobcu, obnovenia pôvodného stavu v danej veci a zabezpečenia opakovaného psychologického posúdenia“ tento smeruje proti výberovej komisii, ktorá nie je účastníkom tohto konania.

Žalovaný ďalej namietal, že vyvolané účinky tvrdeného zásahu nie sú u žalobcu trvalé, neodstrániteľné, pretože z ust. 1 § 10 ods. 4 vyhl. č. 483/2011 Z.z. vyplýva, že závery psychologického posúdenia sa považujú za platné, ak v deň začatia výberového konania neuplynulo viac ako 12 mesiacov od dátumu psychologického posúdenia podľa vyhlášky.

Najvyšší súd tvrdený zásah žalovaného prejednal na pojednávaní dňa 11.02.2014.

Podľa ustanovenia § 250v ods. 3 O.s.p. návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis, alebo ak sa navrhovateľ domáha len určenia, že zásah bol alebo je nezákonný. Návrh musí byť podaný do 30 dní odo dňa, keď sa osoba dotknutá zásahom o ňom dozvedela, najneskôr však do jedného roka odo dňa, keď k nemu došlo.

Pred tým, ako najvyšší súd pristúpil k meritórnemu preskúmaniu žalobných dôvodov týkajúcich sa psychologického posudzovania žalobu, najvyšší súd preskúmal prípustnosť podanej žaloby, otázku pasívnej legitímácie a formálnych náležitostí petitu žaloby.

Senát zistil, že formálnym nedostatkom žaloby je skutočnosť, že žalobca v prvej časti petitu sa domáhal určenia, že ide o nezákonný zásah. Určovacie petitý v správnom súdnictve nie sú prípustné. Cieľom konania o nezákonnom zásahu je odstrániť protiprávny stav, ktorý je vyvolaný zásahom, ktorý nemá formu správneho rozhodnutia. Petit preto musí obsahovať formuláciu povinnosti na odstránenie protiprávneho stavu. Ide teda o petit na plnenie povinnosti z verejnoprávneho vzťahu v zmysle § 80 písm. b/ O.s.p. Formulácia povinnosti, ktorú žalobca žiada, aby súd uložil orgánu verejnej správy je výlučne na žalobcovi, ktorý ako dominus litis sa domáha ochrany.

V druhej časti petitu žalobca žiadal uložiť povinnosť na odstránenie protiprávneho stavu výberovej komisii. Tu existuje formálny rozpor medzi označeným subjektom, ktorý je žalovaný a subjektom, ktorému je žiadané uloženie povinnosti. Subjekt, ktorému sa ukladá povinnosť v petite žaloby musí byť zhodný s účastníkom konania, proti ktorému žaloba smeruje. Správne preto v petite žaloby malo byť označené ministerstvo spravodlivosti, ktorého pasívna procesná legitímácia je daná podľa § 250v ods. 5 O.s.p. Výberová komisia je dočasný orgán, ktorý je vytvorený vymenovaním členov výberovej komisie, len na dobu

uskutočnenia výberového konania (§ 29 ods. 1 zák. č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediacich v znení neskorších predpisov).

Petit žaloby je pre súd záväzný. Uvedený nedostatok nebol súd oprávnený ex offio odstraňovať. Rovnako súd nemohol na takýto typ nedostatku žalobcu upozorniť a vyzvať ho na odstránenie. Na túto skutočnosť mal reagovať na základe vyjadrenia žalovaného.

Formálne nedostatky v žalobe preto spôsobili, že najvyšší súd z metodických dôvodov môže k tomuto zaujímavému prípadu uviesť právny názor iba nezáväzne ako obiter dictum.

V danom prípade bolo zásadnou právnou otázkou preskúmanie psychologického posúdenia v súvislosti s výberovými konaniami na funkciu sudcov. Je zrejmé, že negatívny psychologický posudok zásadným spôsobom ovplyvní možnosť uchádzača o funkciu sudcu. Závery psychologického posúdenia podliehajú súdnemu prieskumu v zákonnosti. Nepatria do kategórie podľa § 248 písm. b/ O.s.p. Subsumujú sa síce pod pojem posúdenie zdravotného stavu osôb, ale negatívne posúdenie znamená faktickú prekážku výkonu funkcie sudcu. Pokiaľ nie sú závery urobené vo forme správneho rozhodnutia, je možnosť ich preskúmať v konaní o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy. Závery musia obsahovať charakteristiku zložiek osobnosti uchádzača o funkciu sudcu tak, aby si členovia výberovej komisie mohli utvoriť vlastný úsudok i bez odborného vzdelania.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 250v ods. 5 O.s.p. Žalobca nemal úspech vo veci, preto mu nevznikol nárok na náhradu trov konania.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie **nie je** prípustné.

V Bratislave dňa 11. februára 2014

JUDr. Ivan R U M A N A, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Emília Čičková